
Greenpeace

hørings svar til

**Offentlig høring om rapporterne
”Vurdering af den samfundsmæssige
Bæredygtighed (VSB)” og ”Vurdering
og Virkninger på Miljøet (VVM)”,
som er udarbejdet i forbindelse med
Tanbreez Mining Greenland A/S
ansøgning om udnyttelsestilladelse for
den sjældne jordart eudialyt samt
mineralet feldspat ved Killavaat
Alannguat (Kringlerne)**

Januar 2014

Indholdsfortegnelse

Overordnet:	3
Tailings:	4
Andre udledninger:	5
Skibstransport- og sikkerhed:	5
Andet:	6

Overordnet:

Greenpeace værdsætter, at Råstofstyrelsen udsatte høringsfristen i forlængelse af den sene offentliggørelse af en række baggrundsrapporter. Det ville dog være prisværdigt, hvis høringsfristen var blevet forlænget med otte uger – særligt i forhold til, at forlængelsen faldt oven i juleferien, og at det drejer sig om et komplekst materiale.

Det skal understreges, at Greenpeace som udgangspunkt er positiv over for mineprojektet, men at der i de fremlagte planer desværre er en række mangler og problemer, som bør løses, før projektet endeligt godkendes. Dette drejer sig ikke kun om en række manglende informationer, men i højere grad – hvilket er langt mere graverende – om problematiske processer, udledninger, og særligt deponering af tailings. Såfremt dette ikke ændres, kan Greenpeace ikke støtte projektet, da de potentielle påvirkninger på miljøet, naturen og lokalbefolkningen vil være for store. Disse negative effekter kan dog signifikant minimeres, hvis man fra Selvstyrets side forstærker miljøkravene til Tanbreez Mining Greenland A/S.

I høringsmaterialet fremgår det, at Tanbreez årligt vil udvinde omkring 500.000 tons malm (s. 10). Alligevel har ejeren af moderselskabet Rimbal Pty Ltd., Greg Barnes, så sent som i oktober udtalt, at produktionen vil stige til 1.500.000 tons malm per anno og inden for 5-10 år helt op til 3.000.000 tons¹. Af *Dust Dispersion Study* fremgår det ligeledes (s. 6), at der vil være en årlig produktion på næsten 600.000 tons, hvilket er en overskridelse af udgangspunktet for VVM-redegørelsen på 20 %.

Det kan ikke understreges nok, at en forøgelse af produktionen selvkært vil medføre en tilsvarende stigning i miljøbelastningen, og såfremt der ikke i udvindingstilladelsen fastsættes en produktionsbegrænsning på 500.000 tons malm, er det nødvendigt at starte hele godkendelsesprocessen forfra, så vurderinger af påvirkning på miljøet tager udgangspunkt i den højere samlede produktion fra minen. Greenpeace tager som sådan ikke afstand fra en potentielt højere produktion end 500.000 tons malm per anno, men såfremt det er planen, skal dette behandles i det fremlagte materiale.

Ligeledes lægges der i høringsmaterialet op til to produktionsperioder hvert af 5 år – altså en samlet produktion på 10 år – men Greg Barnes har tidligere udtalt², at der er mineraler til tusindvis af år. Kan det bekræftes, at minens levetid er begrænset til ti år? Og hvis dette ikke er tilfældet, skal de efterfølgende produktionsperioder og deres potentielle påvirkning på miljøet inkluderes. Alternativt skal Tanbreez Mining Greenland A/S forpligtiges til en ny godkendelsesproces efter de første ti år.

Greenpeace undrer sig samtidig over, at det grønlandske Selvstyre har valgt at indgå samarbejde om så vigtigt et projekt som udviklingen af Kringlerne er, med et selskab, hvis talsperson tidligere er blevet dømt for at lyve for de australske myndigheder. Greenpeace anerkender, at man desværre ikke nødvendigvis kan vælge mellem en lang række af samarbejdspartnere, men det bør føre til en skærpet kontrol med de oplysninger, som selskaber fremlægger – også set i lyset af de modstridende oplysninger omkring produktionsmængde og minens levetid, som beskrevet i ovenstående.

---

¹ International Resource Journal, Oct. 2013

(http://www.internationalresourcejournal.com/resource_in_action/oct_13/tanbreez_mining_greenland.html)

² SBS Dateline (<http://www.sbs.com.au/dateline/story/transcript/id/601767/n/Grab-for-Greenland>)

Tailings:

Greenpeace anbefaler på det kraftigste, at tailings ikke deponeres i Fostersø. Tailings vil blandt andet indeholde store mængder bly, som er vandopløseligt og særdeles sundhedsskadeligt. Tailings – og særligt med denne sammensætning – bør under ingen omstændigheder deponeres på en måde, så der sker skadelige udledninger til miljøet. I stedet må Selvstyret kræve, at Tanbreez Mining Greenland A/S udarbejder en langsigtet strategi til behandling og bearbejdning af tailings, så miljøbelastningen minimeres.

På baggrund af rapporten er det meget uklart, hvor stor en del af tailings, der vil blive ført ud i flodsystemerne fra Fostersø, og yderligere informationer om blyforureningen og dens konsekvenser mangler. Det påpeges i VVM-redegørelsen (s. 26), at deponering af tailings i fjorden er overvejet, men opgivet grundet omfattende og tidskrævende miljøundersøgelser. I høringssvar fra Departement for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked udtrykkes der undren over, hvordan et deponi, der via to elve står i forbindelse med fjorden, ikke forventes at påvirke fjordens maritime økosystem i nævneværdig grad. Greenpeace deler denne undren.

Af tabel 9-6 fremgår det, at der i løbet af de første 5 år vil ske en stigning af koncentrationen af metaller i Fostersø, men at koncentrationen herefter vil stabiliseres. Greenpeace vil anmode om, at det specificeres på hvilken oplysninger man bygger denne iagttagelse. Eftersom tailings vil udgøre en større og større del af søens havbund og gradvist vil mindske vanddybden i søen, virker det usandsynligt at koncentrationen ikke vil fortsætte med at stige – medmindre man forventer at en større del af blyet ledes ud i Lakseelv, hvilket vil være særdeles problematisk.

På trods af den generelle underkendelse af blys effekt og risikoen for udledning, fremgår det alligevel at dumpningen af tailings i Fostersø vil resultere i, at blyindholdet ganske betragteligt vil overstige den grønlandske grænseværdi på 1 µg/l, og at man i perioder vil opnå en koncentration på 1,57 µg/l. Samtidig fremgår det, at det ikke vides, om den lave vandføring i Lakseelv midt på vinteren vil betyde, at blykoncentrationen overskrider den grønlandske grænseværdi i elven (s. 80 i VVM-redegørelsen).

Det understreges i rapportens indledning, at "deponering af tailings og gråbjerg i Fostersø kan potentielt føre til en påvirkning af søen, søens afløb Laksetværelv samt Lakseelv, som den løber sammen med (og i sidste ende fjorden)" (s. 11 i VVM-redegørelsen). Dette er ikke acceptabelt, og da man tydeligvis ikke kan garantere, at deponeringen af tailings og gråbjerg ikke vil have negative konsekvenser for Fostersø, Laksetværelv og Lakseelv, skal man søge en løsning, hvor tailings ikke deponeres i søen.

Det nævnes i VVM-rapporten, at der er foretaget studier af hvorvidt de kritiske stoffer i tailings og gråbjerg medførte uventet dødelighed hos ørreder og dafnier (s. 78 i VVM-redegørelsen). Desværre beskæftiger disse studier sig tilsyneladende ikke med andre negative konsekvenser for disse arter. Der må forefindes tidligere studier af effekten af disse stoffer på ørreder og dafniers reproduktionsevne, eventuelle effekter på størrelsen af fiskene etc. Sådanne studier bør inkluderes i studiet, og såfremt de ikke forefindes, bør Råstofstyrelsen kraftigt overveje, at anmode Tanbreez om at få udført sådanne studier.

Det er så vidt vides ikke nærmere defineret i VVM-rapporten, om og på hvilken måde der vil blive foretaget løbende målinger i Fostersø, Laksetværelv og Lakseelv. Dette bør klart fremgå af VVM-rapporten.

Greenpeace vil igen understrege, at den foreslåede tilgang til deponi af tailings ikke er forsvarlig og at der bør udarbejdes en mere bæredygtig, langsigtet strategi for håndtering af tailings.

Andre udledninger:

Spildevand: Det fremgår umiddelbart ikke, hvorledes spildevandet vil blive rensset, hvad det forventes at indeholde ved udledning til flodsystemet, og hvorledes dette potentielt kan påvirke lokalmiljøet.

Greenpeace vil anbefale, at denne del uddybes, og såfremt det ikke kan påvises, at det vil være en meget lav (og helst en nul-påvirkning af miljøet), vil Greenpeace anbefale, at man undlader udledning af urensset spildevand til naturen, og i stedet undersøger muligheden for rensning lokalt.

Ballastvand: Greenpeace støtter, at skibe relateret til minen skal følge ballastvandkonventionen for at minimere risikoen for invasive arter.

Olie- eller kemikaliespild: Det er ingen steder i VVM-rapporten redegjort for det lokale beredskab i tilfælde af et utilsigtet olie- eller kemikaliespild. Det er tidligere ved flere lejligheder påvist og understreget, at det grønlandske beredskab ved et olieudslip er endog meget mangelfuldt, og at der er seriøse problemer med at rense olien op, såfremt den skulle komme i kontakt med is. Af *Navigational Safety Investigation*-rapporten fremgår det, at man foruden en signifikant skibstransport vil have to tanke til opbevaring af brændstof hver med en kapacitet på 1.150 m³. Der er dermed rigelige kilder til signifikante olieudslip.

Greenpeace vil på det kraftigste anbefale, at Råstofstyrelsen anmoder Tanbreez om at udarbejde egen beredskabsplan, at det sikres, at der er tilgængeligt, gennemtestet udstyr i tilfælde af et spild, og at man gør sit yderste for at sikre, at et spild ikke forekommer. Beredskabsplanen bør efterfølgende sendes i en separat høring inden godkendelse.

Støv: Det er på baggrund af høringsmaterialet uklart, hvad støvet, som vil blive spredt fra minen, præcist vil bestå af. Der nævnes, at det vil bestå af skadelige metaller såsom arsen, bly og cadmium, og at grænseværdierne dagligt vil overskrides for en 5 kilometers zone (s. 22, *Dust Dispersion Report*). På trods af at den årlige grænseværdi ikke overskrides, er det problematisk, at der sker en daglig overskridelse, når støvet indeholder decideret sundhedsskadelige komponenter såsom uran, bly og arsen.

Ved minedrift, der indeholder uran, plejer radon ligeledes at være forekommende, men dette fremgår ikke af høringsmaterialet.

På trods af at grænseværdierne for støv ikke overskrides i de to nærliggende byer, Narsaq og Qaqortoq, fremgår det dog alligevel, at der vil ske en forøgelse af støvforekomsten sammenlignet med den naturlige koncentration ved disse byer. Den naturlige baggrundskoncentration er på 2 µg/m³ i regionen og støvet fra minen vil forhøje koncentrationen med op til 0,85 µg/m³ i Narsaq og 0,18 µg/m³ i Qaqortoq. Det bør undersøges, hvorledes denne belastning kan minimeres, og hvorvidt den har potentielle sundhedsskadelige konsekvenser.

Skibstransport- og sikkerhed:

Det fremgår ikke af høringsmaterialet, hvilke krav man vil stille til filtre på skibe. Udledninger fra skibes forbrug af fossile brændsler kan have en negativ lokal miljøpåvirkning. Råstofstyrelsen bør derfor sikre, at

de højest mulige krav stilles til filtre på involverede skibe. Det fremgår af VVM-redegørelsens side 84, at skibe der anløber havnen vil medføre brændstof til eget brug, og at den grønlandske Råstofstyrelse vil forbyde brugen af tung olie som drivmiddel. Dette modsiges dog på side 28 i redegørelsen, hvor det fremgår, at skibe, der anløber havnen, vil anvende "heavy fuel oil". Greenpeace formoder, at oplysningerne på side 28 er en fejl, og at man grundet det – fornuftige – forestående forbud mod brugen af tung olie ikke vil bruge tung olie som drivmiddel.

Sikkerheden ved skibstransport er afgørende både ift. at forhindre olieudslip til det sårbare arktiske miljø og for besætningens sikkerhed. På dette område kan der foretages væsentlige forbedringer af sikkerheden. Af *Navigational Safety Investigation*-rapporten (s. 28) og den heri vedhæftede israpport (anneks D) fremgår det, at der er en periode på 3-5 måneder, hvor isforholdene gør skibsfart risikabelt og usikkert. Greenpeace vil derfor på baggrund af selskabets egen israpport anbefale, at man forlænger perioden uden skibsfart, som pt. er foreslået til 3 måneder (s. 28, *Navigational Safety Investigation*), til 5 måneder og derved lever op til anbefalingerne i egen israpport.

Det fremgår ydermere, at Tanbreez Mining Greenland A/S i ydermånederne vil benytte sig af skibe med isklasse PC 6 og 7. Greenpeace anbefaler, at man udvider kravet til isklassificerede skibe til at gælde hele året og at man samtidig opgraderer kravene til isklassificering til som minimum PC 5, da der både kan være tale om forårsoperationer og mulighed for tilstedeværelse af multi-år is.

Andet:

Flour: Det fremgår ikke af VVM-materialet, hvor højt indholdet af flourholdige materialer vil være i minen. Greenpeace noterer sig DCE's kommentarer til potentielt flourholdige materialer, og støtter opfordringen til, at Selvstyret anmoder Tanbreez Mining Greenland A/S om at redegøre for, hvad der sker med malmen og gråbjergets flour.

Havørne: Det fremgår af VVM-rapporten, at rødlistede havørne yngler i området. Samtidig står der dog også senere i rapporten det stik modsatte. Greenpeace vil gerne anmode om, at det præciseres, hvorvidt havørne yngler i området, og hvorledes minen i så fald vil påvirke dem.

Mineprojekter: Det fremgår af VVM-rapporten, at man har inddraget erfaringer fra andre mineprojekter i Arktis, men det fremgår ikke hvilke. Dette bedes venligst oplyst.

Energiforsyning: Der er i VVM-rapporten ikke redegjort for muligheden for at udbygge Qorlortorsuaq-værket, som et alternativ til et dieselmotorkraftværk. Både Departement for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked og Nukiassiorfiits høringssvar giver anledning til yderligere muligheder for undersøgelser af denne mulighed. Greenpeace vil anbefale, at en sådan undersøgelse udføres, da vandkraft ville være at foretrække i stedet for et dieseldrevet kraftværk.